

SAYI:31 | AYLIK EDEBİYAT KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ | MART 2023

K Ü P E Ş T E

K A L E M E V E K İ T A B A T U T U N A N L A R A



ZELİHA GÜNDOĞDU | DEMET AYDIN | SERPİL ÖZLEM UÇAR

ESMA BEYZA GÜLEÇ | RABİA RÜMEYSA BAYRAM | SULTAN BABALIK GÜMÜŞ

HANİFE ARTAR YALÇIN | MEHMET REŞAT ASLAN

REYHAN KARAKABAK YILMAZ | ZUHAL ARSLAN | İREM NUR FİDAN

BAŞLARKEN

İster insan eliyle dikilmiş olsun, ister hüdâînâbit filizlenmiş her ağaç tohumu yalnızdır. Uzar, dallanır, yapraklanır. Ama özünde yalnızdır. Tek başına gelmiştir dünyaya. Koca bir ağaç olana dek ne zorluklar atlatır. Ve bir gün tek başına geldiği bu âlemden çoğunlukla bir yaprak tanesi olarak toprağa karışır.

İnsan da ağaca benzemez mi? “Ol”, emriyle, bir su damlasından var olup başlar yaşamına. Tek başına, yalnız... Biçilen ömür bilinmez elbet. Bu bilinmezlikte çok insanla karşılaşır, hemhâl olur. Ama ne kadar kalabalıklar içinde olsa da çoğu zaman yalnızdır. Bazıları bu durumu fırsata çevirir. Şiirlere konu eder yalnızlığı, romanların en gözde kelimesi yapar. Şarkılar besteler adına bu eşsiz duygunun, dillerden düşmeyen. İnsan da ağaca benzer dedik ya, bir gün hak vâki olur emaneti teslim edip karışır tıpkı bir yaprak gibi toprağa. Yalnız, tek başına.

Küpeşte dergi bu ay “Yalnızlık ve Yaprak” dosya konusuyla huzurlarınızda. Yeni sayıda görüşene dek sağlıklı kalın.

Hanife Artar Yalçın

KÜPEŞTE

Kaleme ve Kitaba Tutunanlara

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Hanife Artar Yalçın

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU

Reyhan Karakabak Yılmaz

EDİTÖRLER

Demet Aydın

Reyhan Karakabak Yılmaz

Esma Beyza Güleç

Hanife Artar Yalçın

Yazarlar

Zeliha Gündoğdu

Demet Aydın

Serpil Özlem Uçar

Esma Beyza Güleç

Rabia Rümeyya Bayram

Sultan Babalık Gümüş

Hanife Artar Yalçın

Mehmet Reşat Aslan

Reyhan Karakabak Yılmaz

MİSAFİR YAZARLAR

Zuhal Arslan

İremnur Fidan

GRAFİK VE MİZANPAJ

Fatma Zehra Boyalı

Mehlika Erkovan

Fatmanur Özdemir

SOSYAL MEDYA

Hanife Artar Yalçın

Fatma Zehra Boyalı

Dergimizde yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

YOLCULUK

Zeliha Gündoğdu

Otobüs yolculuklarını oldum olası çok sevmişimdir ama bu seferki biraz uzun ve varılacak yerde beni nelerin beklediği muammâydı. Sevinç ve korkuyu iç içe hissediyordum. Ne düşünmeniz gerektiğini dahi bilmediğiniz zamanlarınız oldu mu? İşte tam onu yaşıyordum. “Çay mı kahve mi?” diye soran muâvinin sesiyle kendime geldim. Granüllü kahve kokusu ile çay buğusunun otobüste oluşturduğu o tatlı koku ile camdan dışarıya bakmaya başlamıştım. Fakat kafamın içindeki seslerden ne gördüğümün farkında değildim.

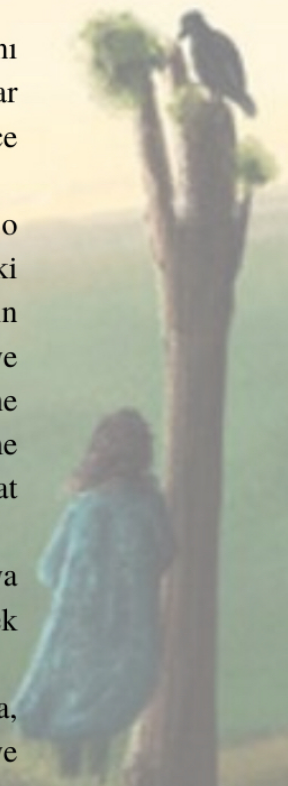
Çayımın son yudumu ile babam kulağıma bir kez daha düşünmemi, istersem vazgeçip dönebileceğimizi, seneye tekrar sınava girebileceğimi söyledi. Sessizce camdan dışarı bakmaya devam ettim. Siirt’e tayinimin çıktığı andan itibaren evde âdeta ölüm sessizliği hâkim olmuştu. Son akşam her zamanki gibi annem “Çay hazır,” diye seslendiğinde valizimi kapatıp yanlarına gitmişim. Yine aynı konuşma geçmişti aramızda. O zaman da duvarı izlemiştim. Duvardaki takvim 11.09.2012 tarihini gösteriyordu.

Siirt’e geldiğimizde İlçe Milli Eğitime giderken yolda yapılan mayın taramasını gördüğümüzde son kez babam yine düşünmemi söyledi. Tevekkül kelimesini ne kadar çok kullanıp bir o kadar ondan bîhaber yaşadığımızı, bu kavramın hayatımızda sadece bir kelimeden ibaret olduğunu düşündürdü bu yaşadığımız.

İlçe Milli Eğitimdekilerin misafirperverliği, babamın içini biraz olsun rahatlatmıştı o gün. Kaçak çayı da sevmiştik. İlk gecemi öğretmen evinde geçirmiştim. Oradaki duvarda da takvim 11.09.2012’de kalmıştı. Bu tarih, evde en son geçirdiğim akşamın tarihidir. Tarihi görür görmez özlemlerle, görev yerimi görmüş olmanın sevinci ve heyecanı arası garip bir burukluk kapladı içimi. Tam üç gün geçmişti aslında. Zaman ne hızlıydı. Ev bulma, eşya alma, okuluma alışma derken sonrası çok daha hızlıydı. Evime yerleştikten sonra babamla ayrılma zamanı geldiğinde çok ama çok üzülmişim. Fakat üç yıl çalışıp Siirt’ten ayrılırken daha fazla üzüldüğümü itiraf etmeliyim.

Siirt’in ufak bir kasabasıydı orası. Arkadaşlarına, komşuna: “Çayı koy, geliyorum,” ya da “Çay demledim, gelsene,” diyebilmek; yapılabilecek en kolay, eğlenceli ve tek aktiviteydi.

Şu sıralar daha büyük bir şehirde yaşıyorum. Şimdi canımız sıkıldıkça sinemaya, alışverişe, yemeğe gidip ardından çaylarımızı yudumluyoruz dışarıda. Kimse kimseye “Çayı demle, geliyorum,” demiyor. Onun yerine her gördüğüm “Muhakkak bir kahve içelim, arayış çok açtık,” diyor. Kahve içmenin en güzel yanı, bir fincanlık zamanın olması. Haliyle, zamanın az olması sebebiyle kahve içtiğim insanlarla vedalaşmalarda zorlanmıyorum galiba.



KORKUDAN HUZURA YALNIZLIK

Demet Aydın

İnsan olarak hepimizin bir yolculuğu vardır. Bu yolculukta yaşadığımız olaylar, hissettiğimiz duygular bizi biraz daha büyütür, olgunlaştırır hayat treninde. Her duygu bir olgunluk katar. Mutluluk, hüznün, yalnızlık, aşk... Bizi biz yapar kemal yolcuğunda. Her şey bize dâirdir. Sosyal bir varlık olmamız yalnız gelip yalnız gideceğimiz gerçeğini değiştirmez. İş odur ki bu hayat treninde azık olarak yanına ne götürdüğün, ömr-ü hayaline ne kattığındır. Duygulara en güzel anlamları katan şairler şiirlerinde hislerimize öyle güzel tercüman olurlar ki. Edebiyatımızın iki önemli ismi Özdemir Asaf ve Orhan Veli'nin yalnızlık üzerine yazdıkları şiire şöyle bir göz atalım:

YALNIZLIK PAYLAŞILMAZ

Yalnızlık, yaşamda bir ân,
Hep yeniden başlayan...
Dışından anlaşılmaz.
Ya da kocaman bir yalan,
Kovdukça kovalayan...
Paylaşılmaz.
Bir düşün'de beni sana ayıran
Yalnızlık paylaşılmaz
Paylaşılsa yalnızlık olmaz.

YALNIZLIK

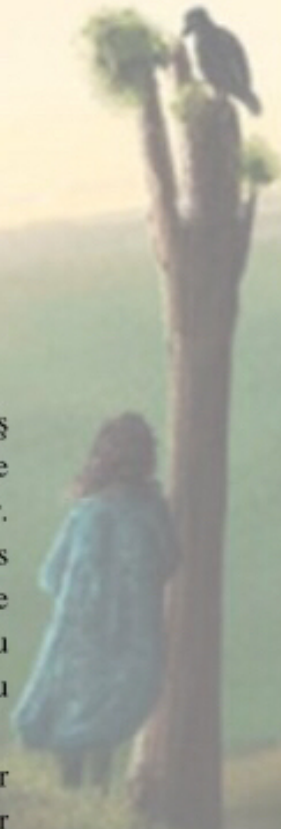
Bilmezler yalnız yaşamayanlar,
Nasıl korku verir sessizlik insana;
İnsan nasıl konuşur kendisiyle;
Nasıl koşar aynalara,
Bir cana hasret,
Bilmezler.

Orhan Veli Kanık

Özdemir Asaf

Türk edebiyatımızın önemli isimlerinden Garip akımının temsilcisi Orhan Veli, yazmış olduğu bu kısa şiirinde yalnızlığın verdiği korkuyu çok başarılı, samimi bir şekilde ifade etmiştir. Yalnızlığın korku veren bir sessizlik olduğu vurgusu dikkat çekmektedir. İnsanın bir sese, nefese ihtiyaç duyduğunu, yalnızlığın hakikaten sadece Allah'a mahsus olduğunu hatırlatır bize. İnsanın, nasıl bir cana hasret kalarak aynaya koşup kendisiyle yaren olabildiğini mecazen çok güzel ifade etmiştir. Orhan Veli'nin; yalnızlığın huzuru yok eden, insanı buhrana sürükleyen olgusuna parmak basması onun içinde bulunduğu ruh haliyle ilgilidir.

Özdemir Asaf'a baktığımızda ise yalnızlığın, korkudan ziyade paylaşılmayan önemli bir an olduğuna tanıklık etmiş oluyoruz. Kimsenin dışarıdan anlamadığı kovdukça gelen bir ân olduğunu, aslında her insanın er geç yalnız kalacağını çok nezih bir şekilde ifade etmektedir. Yalnızlığın kimseyle paylaşılamayacağını vurgulaması ve paylaşılırsa bunun adının yalnızlık olmayacağını belirtmesi insanı düşündürür. İnsanoğluyuz; yalnız geldik, yalnız göçeceğiz bu âlemden. Ne kadar kovarsak kovalım yalnızlığı ya da kalabalıklar içinde olalım yine gelir bulur bizi bu duygu. Her dâim yanımızdaymış gibi. Orhan Veli'nin bakışıyla korku hissi vermesi, Asaf'ın bakışıyla her ân yanı başımızda bulunması ve korkutucu olmaması, yalnızlığın kişinin durumuna göre anlamlandırıldığı bir hâl olduğunu fark ettirir.



Yaşlanınca yalnız kalmak nice insan için korkutucu iken bazıları için de huzuru simgeler. Yalnız kalmaktan korkmaz, kendisiyle arkadaş olmayı becerir. Aslında sağlıklı bir histir bu durum. Çünkü her zaman birilerine bağımlı yaşayamayız. İstisnâî durumlar hariç her birey yalnızdır özünde. Her ân her dakika yanımızda olan bizi yalnız bırakmayan yegâne varlık, kimsesizlerin kimsesi yüce Rabbimiz'dir. Bu yüzden yeri geldiğinde yalnızlığı korkmadan kabullenmek gerekir. Öte âleme yolculuğumuzda tek başına olacağımız düşünüldüğünde yalnızlığımızı da severiz ve onunla iki iyi dost oluveririz. Yalnızlık yârenimiz olur yoldaşlık eder bize. Her ânımızı sevelim, her ânımıza sahip çıkıp kabullenelim ki şifalanalım. Asıl huzur kendi bakış açımızı değiştirmekte saklıdır. Olumluyu da olumsuzluğu da içinde barındırır yalnızlık. Şairin dediği gibi;

Yalnızlık bir ödül, yalnızlık bir ceza
Yalnızlık bir saray yalnızlık bir zindan
Yalnızlık yücelere mahsus
Yalnızlık cücelere mahsus
Yalnızlık bir tatil ve dinlenme
Yalnızlık bir sürgün ve işkence...
Hayrani Abdullah Öztürk

Kaynak: <https://www.antoloji.com/yalnizlik/siirleri>



KALP AĞRISI

Serpil Özlem Uçar

*Gece çöküp akşam olunca
Bitince günlük meşgaleler
Çıkarıp karşıma koyuyorum;
Gömleğimin sol cebinde taşıdığım
Bu kalp ağrısını.*

...

*Boynum bükülüyor
Bu şehrin ışıkları karşısında
Nutkum tutuluyor.
Gurbet diyorum;
Dilimde soğuk, mâdeni bir tat*

...

*Anamın gönderdiği erzak çantası
Odamı dolduruyor
Kuru patlıcanın kokusu.
Nereye gitsem hangi dâvete
Hemen ilişiverdiğim ucunda
Öyle kalabalık ki yalnızlığım.
Koltuğa sığmıyor.*

....

*Yetişmeye çalışırken işime telaşlı
Her Allah'ın günü sabahın nâru
Önüme çıkan memleket plakası
Burnumun direği sızlıyor.*

....

*Resmi dairelerde sorarlar bazı
Ne yapsam adresimi ezberim almıyor.
Kaybolmuş bir anahtarım kaldırımlarda
Açacak kapım yok hükmüm kalmıyor.*

....

*Kanatlarına ümit bağladığım kırlangıçların
Kimseye değil, nazı tek bana geçiyor
Hasret pusuda sinsi bir düşman
Her dâim benimle, açığı kolluyor*



*Kulak kesiliyorum gelene gidene
Soruyorum memleketten bir haber mi var
Toprağını arayan karanfil misali
Evim yok suyum varmış ne yazar*

*Gurbet gurbet diyorlar adına
Yarım kalmaktan öte dert mi var
Âit olmadığın her yer gurbet
-kalbi olana, buralar hep dar.*



VUSLAT GETİREN YALNIZLIK

Esmâ Beyza Güleç

Mevsimlerden sonbahar, vakitlerden akşamdı. Bıraktıkları ayak izlerinden gönül yorgunlukları çok belli iki derviş Zu ve Ze, toprak yolda yürümekteydi. Epeydir bunalmışlardı. Dervişlik kapısından geçtikleri gündün beri beraberlerdi. Yoldaşlık hep güçlü bir bağlılıkla devam edecek değildi ya! Bizim dervişlerin de aralarındaki bağın, pamuk ipliği kadar inceldiği nadir zamanlardan biri gelip çatmıştı. İşte böyle yürek yorgunluğuyla dolup taşıttıkları o güz akşamı; Zu içinden, Ze dışından kalplerini narin bir gül gibi solduracak sözler söyleyiverdiler birbirlerine. Dervişlerin gönlü zedelendi mi yollarını kaybederler ya da yolda kaybolurlar. Zu ve Ze, bilemedikleri bir sapakta buldular kendilerini. Gece olmak üzereydi, hiç konuşmadan azıklarını paylaştılar. Karınları tok, ruhları alıştırdıkları dost sohbetine aç, bir ağaç kuytusunda kıvrılıp uyudular. Ayrılık vakti gelmişti. Zu güzergahını kendi içine çevirerek yaşardı yalnızlığını. Az konuşur, az dinler, etrafıyla daha az haşır neşir olurdu. Ze ise içinde kaynamaya başlayan öfkenin avazını bastırarak gürültülü seslerin, büyük kalabalıkların içine dalıp kaybolmakta bulurdu çareyi. Durup durup sınıdığı öfkesi, tekrar sessizliğe bürünüp işitilmez olana dek oyalanırdı.

Gün ışıırken bu defa Zu dışından, Ze içinden birbirlerini Yücelerin Yücesi'ne emanet edip gidecekleri yolu gözlemeye başladılar. Çok geçmeden, önce bir toz bulutu göründü ufukta. Sonra obasına dönmekte olan bir kervan ahâlisi belirdi. Hayvanların her adımında çınlayan çan sesleri, koyunları keçileri bir hizada yürütmekten hiç bıkmayan çobanların bağırtiları kapladı her yanı. Elma yanaklı sevimli, kıpır kıpır çocukların gülüşleri, beli bükülmüş yaşlıların iç çekişleri, gençlerin şen kahkahaları, kavallardan dökülen yanık nağmeler ve daha ne envaî çeşit sesler... Ze, istediği yalnızlığı bulabileceği bu gürültülü kalabalığa karışıp gitti. Zu beklemeye devam etti. Derken ufukta belli belirsiz bir karaltı peydah oldu. Yaklaştıkça çöl kumlarının sarısına bulanmış bir deve belirginleşti. Kitap yüklü heybeleriyle iki yana salına salına yaklaştı Zu'ya. Hemen ardından devenin sahibi yavaş adımlarla geliyordu. Adamın halinden tavrından kadim zamanlardan bir âlim olduğunu anladı Zu. Sanki önceden tanışlar gibi bizim dervişini beraberine aldı âlim. Sessiz, sözsüz, kelâmsız anlaşarak önlerinde açılan yolda yürümeye devam ettiler. Dervişlerin evvel zamanlara yolculuk yapabildiklerine vâkıf olmayanlar; az sonra Zu'nun, âlimin ve el yazmalarıyla yüklü devenin, görünmez bir kudretin savurmasıyla rüzgarda esen çöl kumları gibi nasıl dağılıp gittiğini, kayıplara karıştığını asla anlayamazlardı.

Ze kervanın curcunasında öfkesini şifalandırırdursun, Zu; bilmediği bir zamanın, bilmediği bir yerinde uçsuz bucaksız bir çölün ortasında buluvermişti kendini. Üstelik yollarını kesen eşkıyalarla burun buruna gelmişti. Kitap yüklü deveyi, birkaç eşyasını koyduğu heybeyi ellerinden aldılar. İkisini de kör bir kuyunun içine atıverdiler. Zu, düşüğü yerden kalkarken "Başımıza gelen bu hâl nedir?" dedi hayretle. Âlim kör kuyunun duvarına yaslanıp oturdu. Yüzünde endişeden eser yoktu. Hiç acelesi olmayan insanların sakinliğiyle Zu'ya cevap verdi. "Bu, istediğin yalnızlıktır,"

Yalnızlığın kendisi bir kuyu iken; Zu, şimdi birbiri içine geçmiş iki kuyunun dibinde ne yapacağını bilemez bir hâlde beklemekteydi. Yalnızlığının kuyusunda, kör kuyudaki yalnızlığıyla baş başaydı. “İyi ki yanımda âlim var,” diye geçirdi içinden. “Demek ki istediğin yalnızlık değilmiş,” dedi, duymak için söze de sese de ihtiyacı olmayan âlim. Verecek bir cevabı yoktu Zu’nun. Âlim haklıydı. Kuyunun karanlığında ikisi de sessizliğe gömüldüler.

Ze üç gün üç gece süren yolculuğun sonunda, obaya vardı. Boş durmayacaktı elbet. Ya değirmenciye yardım edecekti ya demirciye. İkisinin işi de kulakları zorlayan, hiç kesilmeden devridaim eden sesiyle tam da Ze’yi iyileştirecek gürültüyle örülüydü. Buna gürültü demek abes olur gerçi. Değirmen taşının buğdayları öğütürken çıkan tok sesi, taş ve akar suyun birlikte söylediği âhenkli bir ilahîydi. Ze geceleri kaldığı değirmende, dere aktıkça, taş döndükçe yükselirdi göklere. Bulutlarla bir süzülür, oradan seyyârelerin peşine düşerdi. Ezelden çizilmiş yollarındaki dönüşlerinde her biriyle aynı ilahî emre dahil olduğunu daha iyi anlardı. “Emrolunduğun gibi yaşa!”

Ze gündüzleri demirciye yardım ederdi. Demircideki işin, özünde değirmendeki işten farkı yoktu ona göre. Ciğerleri patlatacak kadar büyük nefesleri içine alan körüğün hırıltısı, harlandıkça odunları tutuşturup küle çeviren alevlerin çatırtısı, demiri inceltip şekil veren çekicinin tınlamalarına karışırdı. Bu sesler de değirmende dinlediği aynı ilahîye dönüşürdü. Dinledikçe bedeninden sıyrılıp yerin derinliklerinde ruhunu yakıp kavuran kor ateşlerin içine daldardı. Arzın merkezindeki ateş, içindeki öfke ateşini azar azar söndürürdü. Kimselerin sezemediği bu yolculukların sonunda nihâyet öfkesi eskisi gibi ufacık bir köze dönüştü, duruldu. Yüreğinin yangını sona erdi. Oba halkı onun dereye, değirmen taşına, körüğe, ateşe, örse bir inip bir kalkan çekice bakışından, “Hû” edişinden bildiler ki o bir dervîştir. Her akşam Ze’ye “Anlat bize,” dediler. Onu kana kana su içer gibi dinlediler.

Kırk günün sonunda demirci elinde bir heybeyle çıkageldi yanına. ”Bu heybe; dedelerimizin dedesinden, onun da kendi dedelerinden bize yadigardır. Vaktiyle bir çölde giderken hırsızlarla karşılaşmışlar. Bu yol kesicilerle göğüs göğüse çarpışmışlar. Hepsini zararsız hâle getirmişler. Son vurgunlarından kalma kitap yüklü bir deveyle bir dervîş heybesini, “Sahiplerini bulur, veririz,” diye yanlarına almışlar. Az gittiklerinde kör bir kuyunun içindeki iki kişiyi fark edip hemen kurtarmışlar. Deveyi âlime, heybeyi dervîşe teslim etmişler. Âlim, getirmelerini bekliyormuş gibi hemen tutmuş devesinin yularından, hepsine ayrı ayrı teşekkür etmiş. Dervîş ise her birinin yüzüne bakıp ayrı ayrı gülümsemiş. Heybesini onlara hediye etmiş. “Benden hâtıra olsun, vakti gelince siz de birine hediye edersiniz,” demiş.

“Biz seni gördük; birlikte yedik içtik, çalıştık, sohbet ettik. Anladık ki sen bizim gibilerden değilsin başka bir hâl ehlin. Kuyudaki dervîşin heybesini vermemiz gereken kişi sensin,” Eline verdikleri heybeyi görünce Ze’yi bir titreme tutmuş. Kendisi arzın derinliğinde, semânın genişliğinde dönüp dolaşıp tefekkür ederken yoldaşının evvel zamanlara gittiğini anlamış. Oba halkıyla vedalaşıp Zu’dan ayrıldığı yol sapağına geri dönmüş. Sevmediği ıssız yalnızlıkla baş başa beklemeye başlamış.

Bir gün, iki gün belki bir hafta belki bir ay gemiş. Günleri, haftaları saymayı bırakmış Boş durmamış yoldaşını beklerken.Yoldaki taşları temizlemiş. Kenardaki dikenleri söküp atmış. Yuvadan düşmüş kuşları eliyle beslemiş, kanat ırpmayı öğrenip umalarına şahitlik etmiş. Ve sonunda bir gün, uurduğu kuşları seyrederken ufukta beliren gölgeyi görmüş. zerindeki l kumlarını silkeleyerek gelenin Zu olduğunu anlamış. Bir gün ya da bir günden daha az kaldığı llerdeki kr kuyulardan ıkagelen Zu, onu bekleyen Ze ile hasret gidermiş. Tam başına gelenleri anlatacakken Ze, elindeki heybeyi gösterip köylülerden dinlediği kadim hikyeyi aktarmış. İki dervif ibretle olanları düşünmüşler. Yüce Yaradan'ın akıl sır ermeyen, yaşadıka zebildikleri hikmetlerine şkretmişler. Dervif olmaya değil dervif kalmaya kararlı her gönül ehli gibi seyrseferlerine kaldıkları yerden ilerlemek üzere yine yollara düşmüşler.



YOLLARI HEP GÜZEL KOKULARA ÇIKARTAN NİYET

Rabia Rûmeysa Bayram

Yıllar öncesiydi.

Belki dört belki beş yaşlarındayım.

Ailemin biriciği, en tatlı çağımdayım.

Kimden dinlemiştim, kimden öğrenmiştim hatırlayamadığım bir duâm vardı, “Hep uzun yaşamak,” O yaşlarda hiç büyümeyeceğimi, çocuk kalacağımı düşündüğümden olsa gerek, hayatın imtihan olduğunu bilmediğimden belki de...

Yıllar sonra ilkokul zamanlarımda, çocukken ailemin abone olduğu, çocuk eklerinin de bulunduğu aylık dergi gelmişti eve. Genelde çocuk bölümünü okuyup “Resimdeki beş farka dikkat!” çalışmalarını yapardım ama bu kez ablamların okuduğu dergiye de bakmıştım. “Ömürden Uzun İstekler” diye bir başlık okudum. İçinde şöyle bir yazı dikkatimi çekti; “Bu (önümdeki değnek) insan, bu (yanımdaki değnek) eceli, bu da (uzaktaki değnek) emelleridir. İnsanoğlu emellerinin peşinden koşarken, daha ona ulaşmadan eceli onu yakalayır.” (İhya, V, 116)

Annem ve yaptıkları geldi sonra aklıma. Her ramazan ayına ulaştığımızda, akşamları evimizin bayanlar için bir mescit gibi olması, namaz sonrası içilen limonlu çaylar, kandil geceleri sabah namazına kadar Allah için uyanık kalıp rahmetten faydalanmak istemeleri... Ve benim bu niyette Allah yolunda olan insanlarla birlikte uzun yolculuklara çıkmam...

Annem; geleneksel yaşadığı İslâmiyet’i; bir arkadaşının evindeki sohbette, Ayşe teyzemin -kendisi annemin en sevdiğim iki arkadaşından biri olan ve Ayşe anne diye hitap ettiğim kişidir- tövbe etmesine vesile olmasıyla farklı bir hayata başlar. Annem üç günde kaza namazlarını bitirir, zikrederken Allah için ağlayan biri olur. Böyle manevi bir yola çıktıktan sonra sekizinci çocuğunu Allah yolunda doğurmak ister ve beni dünyaya getirir. Evde doğmamı rüyasında görmesi ve bunun gerçekleşmesi dışında her şey annemin duasına ve niyetine göre olmuş diyebilirim. Hatta babam bir kız evladı olduğu için şükür namazı kılmış. Allah yolunda olmayı gönülden isteyen annem, babamın da tövbe etmesine vesile olmuş ve aralıklı olarak Allah için uzun yolculuklar yapmaya başlamış. Kimi görse tövbenin baldan bile tatlı olduğunu anlatmış. Yıllarca, bazen Afyon’a bazen de Doğu’ya yolculuk yapmışlar. Kimi zaman arabayla, kimi zaman babamın kamyonetinin arkasında. Bu yolculuklar Ankara’dan başlayan, Doğu’da bulunan sahâbî kabirlerinin ziyaretleriyle devam eden manevi yolculuklardır.

Yine uzun bir yolculuğa çıkmıştık. Tabi biz çocuk yaşlarda olunca Maraş’ta dondurma yemek, Kayseri’de yöresel çorba içmek aklımızda kalsa da namaz molalarına dikkat edilen bir yolculuktan bu. Anne karnından itibaren çıktığım bu yolculuklardan aklımda şu yaşlarda bile hatırladığım bir olay kalmıştı. Molalar bitmiş hasretle ulaşmak istediğimiz yere varmıştık. Kokuların da ruhu olduğu sözüne o yaşadığımı hatırlayınca daha bir inanırım. Annemin elini tutmuş meşhur yeşil kapıdan girmiştik içeri. Sanki girdiğim yer bir avlu değil de beni ben yapacak bir yerdi. “Nefsini bilen Rabbini bilir,” sözünün temâşâsı gibiydi. Burnuma Efendimiz’in kokusuna en çok benzediğini sonraları öğrendiğim beyaz miski andıran bir güzel koku geldi. Anneme; “Efendimiz ’in kokusunu alıyorum,” demişim.



Annemin niyetini hâlâ hayatımın her alanında yaşarken buluyorum kendimi. O küçük yaşta aldığım, zerrelere kadar duyduğum koku; beni doğru istikametle duraklarına eriştirdi hep. Beyaz miski andıran o koku hala burnumda. Tıpkı reyhan şerbeti yaparken suya attığım reyhan kokusu gibi canlıdır. Belki çocuk ruhuyla öyle hissettim belki de gerçekten aldım o kokuyu, orası bir muammâ.

Şunu anladım ki annemin beni götürdüğü her yer benim ulaşmam gereken menzildi. Bunun için niyetimi her dâim temiz tutmam, asıl var olma sebebimi unutmadan ihlâsla yolda olmam gerekliydi.

Bu vesileyle büyüğümüzün sözü hep hatırımda kalsın isterim:“Odadan odaya geçerken bile niyetinizi kontrol edin,”



UYKU SAĞLIĞI

Rabia Rûmeysa Bayram

Kaylûle uykusu:

Gün ortasında güneş tam tepedeyken yapılan kaylûle uykusu, bir tür şekerleme olup vücudumuzun da dinlenmesini sağlayan en önemli ibadetlerdendir. Peygamber Efendimiz bu konuda;

“Gündüzün orucuna sahur yemeği ile gecenin ibadetine de öğle uykusu ile yardımcı olunuz!” (Hâkim, I, 588) buyurmuştur.

Kaylûle Uykusunun Fiziksel Ve Bilimsel Faydaları:

Erken yaşlanmayı önler.

Gün içinde yaptığımız bu istirahat performansımızı artırır.

Vücut uyku halinde kendini onarır.

Hafızamızı güçlendirir.

Kolay kilo vermemize yardımcı olur.

Sağlıklı Uyuyorum

Uyku güzeldir sağa dönünce,

Sağlıklı uyurum Efendimi bilince,

Önce saçlarımı tarar abdest alırım.

Duamı okur sağıma yatarım,

Yatağımı üç kere çırpar, doğru davranışlar yaparım.

Sağıma dönünce huzurla dalarım.

Kaylûledir öğlen uyunan, sağlıklıdır yirmi dakika bile uyusan.

Yirmi dakika etti iki saat, öğle vakti sen saatini aç.



MUAMMA

Sultan Babalık Gümüş

Hayat bir muammâ, yaprak yaprak savrulurken.
Îrâden hep âciz sırra vâkîf oldun sanırken.
Nerden gelir nereye gidersin, gördüğün işittiğın çaresizlikken.
En güçlü zırhın şuurun, Hakk'a yürürken.
Yollar bazen yokuş, bazen düzlükken
Acınla mahcup olma, isyanın sonu nârken.
Mücâdelen boşuna, yön bulamazken
Hikmetinde gizlidir sırrı,
Şer gördüğün hayırken.



PEYAMI SAFA'NIN DİLİNDEN YALNIZLIK ANATOMİSİ

Hanife Artar Yalçın

Türk ve dünya edebiyatı metinlerinde en çok hangi konuya yer verilmiştir, diye sorsak hiç şüphesiz “*Yalnızlık*” başı çekenlerden olacaktır. Edebiyatımızda sayısız nitelikli eser vermiş *Peyami Safa*'nın *Yalnızız* romanı; dil, üslup, kurgu, karakter ve ilk onda gördüğümüz tekniklerle edebiyatımızda önemli bir yere sahiptir.

Roman, baş karakterlerin de içinde yaşadığı bir konakta okuyucuya merhaba, der. Mirasyedi üç kardeş (Samim, Mefharet, Besim), iki yeğen (Selmin, Aydın) ve evdeki çalışanların aralarında geçen diyaloglar, üç bölümden oluşan eserin ilk kısmıdır. Yazar, her karakteri -silik de olsa- anlatmak istedikleri için ustaca kullanır. Örneğin, ismi bir daha sayfalarda geçmeyen Aydın üzerinden zamanın eğitim sistemini yansıtır. Peyami Safa ile birlikte Türk okur ve yazarları ilk kez yazıda ütopyayla tanışır. Baş karakter Samim'in kurduğu ve *Simeranya* adını verdiği hayalî dünya yine bu bölümde teferruâtıyla aktarılır. Romanın geneline bakıldığında yalan, şüphe ve tabii ki beraberinde güvensizlik büyük yer kaplar. Sağlam bir temel attıktan ve kahramanları okuyucuya tanıttıktan sonra odak noktası, diyebileceğimiz diğer bölüme geçer. Psikanalizlerin sıkça yapıldığı, yine romanda ilk kez uygulanan bilinç akışı ikinci bölümde dikkat çeker. Samim, ilgi duyduğu Batı sevdalısı Meral hakkında gerçeğe dayanan olumsuz çıkarımlarda bulunur. Aynı zamanda kendi zaafalarını da görüp eleştirmektedir. Araştırdığı psikoloji, felsefe, pedagoji, mitoloji gibi bilim dallarını ve bu alandaki önemli isimleri konu eder. Üçüncü ve son bölüm Samim'in haklılığını acı bir şekilde kanıtlayan kısımdır. Soru işaretleri ortadan kalkar. Olaylar artık çözümlenir. Arkaya dönüp bakıldığında acı, pişmanlık, utanç gözükür. Ama son pişmanlık fayda vermemektedir. Hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır.

Peyami Safa'nın *Yalnızız*'ı hem kendi eserleri hem de edebî örnekler içinde kavşak noktasıdır. Varlık-yokluk, Doğu- Batı sentezi, birinci ve ikinci benlik, kitabın oturtulduğu saç ayağıdır. Hegel, Bergson, Sokrates, Heidegger bakış açılarıyla felsefeye dair bilgilerini konuşturur. Tefik Fikret, Yahya Kemal, Alfred Müller ve eserlerinden yaptığı alıntılarla ilham kaynaklarını işaret eder. Bir romanı iyi yapan “anlatma, göster” tekniğini mahirce uygular. Neredeyse her sayfada kullandığı farklı kelimelerle dil zenginliğinin ehemmiyetini vurgular. Cemal Süreyya, “Şairin hayatı da şiire dahildir,” der. Yazar için bunu tam olarak söyleyemesek de Peyami Safa her eserinde olduğu gibi *Yalnızız*'da da kendi ayak izlerini satırlar arasına gizlemiştir. Ütopik ülke Simeranya'daki kurallar, yaşam; belki hayatımıza geçememiştir. Ama Peyami Safa bu eşsiz kitabıyla “Aslında herkesin yaşamak istediği bir Simeranya'sı yok mu?” sorusunu akıllara kazımıştır.

KAR GIBİ BEYAZ

Mehmet Reşat Aslan

"Berfin"

Ellerim buz gibi
Kar tanesine dokunmak
Kar tanesine dönüşmek
Kar tanesinde düşmek
Karlı havada kurudu masum bir çiçek
Adına ağıtlar yakıldı
Karlı bir günde en beyazı gömüldü
Ardında şehir
Beyaz bir kefenle örtüldü

DÖKÜLEN YAPRAKLAR

Mehmet Reşat Aslan

Sonbaharda el değmemiş kapıya
Bırakıyorum mektupları
Dökülen yapraklardan elbiseler dikiyorum
Her yanım kırılğan
Her yanım sararmış
Gün boyu süpürülmekten örselendi kalbim
Tüm dallarımla çırılçıplak
Bağlanmış çaputlarla siliyorum gözyaşlarımı



YAPRAKLI TELEFON

Reyhan Karakabak Yılmaz

“Gördün mü bak, tek başına kalınca neler oluyor? Hasta oluyorsun, kendine bakamıyorsun! Düzenli beslenemiyorsun. İlaçlarını saati saatine almıyorsun! Gel işte, yanımızda dursan ne olacak” Sitemle karışık öfke duygularının ses tonuna yansıdığını hisseden Narin, pişmanlık ve şefkatle devam etti sözlerine. Bu kez annesinin pamuk gibi yumuşak olan sağ elinin içine yüzünü yerleştirerek ve sesini olanca merhametine bürüyerek: “Anneciğim, canımın içi, senin için söylüyorum. Çok üzülüyorum, korkuyorum sana bir şey olacak diye. Bak yine aynıını yaşadık. N’olur gönül koyma bana böyle konuştuğum için. Defalarca aradım seni. Ulaşamadım. Allah’tan bitişikteki Sema ablaya yedek anahtar verdim de hemen eve girip baktı. O bulduğunda yerde baygın yatıyormuşsun. Ne kadar endişe ettiğimi bilemezsin sana bir şey olduğunu sanıp. Bu kadar söylenmem de bu sebepten. Hastaneden çıkınca bize gideceğiz değil mi?”

Kendisi, kızından daha narin olan Memnune Hanım, isminin anlamının tam tersine adından hiç memnun değildi. Aslında kızına verdiği isim, ona daha çok yakışıyordu. Kızının haklı sitemine, onu dinleyince büründüğü uzun bir sessizlikten sonra cevap verdi: “Ne olduğunu anlamadım, bir anda gözlerim karardı. Sırtımı dayayacak duvar aradım, bulamadım. Galiba mutfağa gidiyordum. Elimde de çaydanlıkla çay bardağı vardı. Hep batmıştır oralar.” Bu yanıt, kalbi ve elleri pamuk gibi yumuşacık, teninin kokusu hâlâ misk misali kokan Memnune Hanım’ın senelerdir kıramadığı inadının yine değişmediğinin göstergesiydi. Çünkü kızının evine gitme teklifine hiç orali olmayarak, laf değiştirerek karşılık vermişti. Narin de bu cevabın ne anlama geldiğini biliyordu. Annesi yine inadından vazgeçmeyecek, hastaneden sonra kendi evine dönecekti. Fakat bu kez kararlıydı Narin. Israr etme hakkını son noktasına kadar kullanacaktı. “Ama anne,” demesiyle Memnune Hanım, lafı kızının ağzına tıkadı. “Narin, güzel kızım, biliyorum, endişeleniyorsun. Haklısın da. Lakin olanları biliyorsun. Nasıl evimi bırakır da gelirim? Baban...” deyip susmuş, gözünden iki damla yaş gelmişti Memnune Hanım’ın. Narin de sabahtan beri yaşadığı endişe, korku duygularına; babasının özlemine de ekleyince ortak oldu annesinin gözyaşlarına. Memnune Hanım bir kelime söylüyor, ardından uzaklara dalan gözlerinden yaşlar süzölmeye devam ediyordu. “Seneler...” “Hâtıralar...” “Babanın köşesi...” “Gelemem...” “Nasıl gelirim?” “Ya bir gün...”

Sezen; tam kulak kesilmiş, yaklaşık yarım saattir, yan yatakta tedavi gören oda arkadaşları Memnune Hanım ve kızı Narin’in hikayesini olanca merak ve heyecanı ile dinlerken “Acaba geçmişte ne oldu da Memnune Teyze yalnız kalmakta ısrar ediyor, acaba eşi öldü mü, kayboldu mu, terk mi etti? Dur şimdi anlarız,” dediği ân da hastane odasını yaprak desenli kılıfı bulunan telefonunun melodisi doldurdu. Arayan Sezen’in teyzesiydi. “Annem nasıl oldu yavrum, hâlâ uyuyor mu? Bu ikinci arayışım. Kaçta taburcu edecek doktor? Biz de birazdan geliyoruz dedenle. Sabahtan beri zor tutuyorum zaten dedeni. Cancağızıma gidelim de Cancağızıma gidelim.” Sezen bir anneanesiyle dedesini düşündü bir de Memnune Hanımla ne olduğunu anlayamadığı Narin’in babasını. Dedesinin hediye ettiği yaprak desenli kılıfı kapatıp telefonu masaya koyduğunda bu kez de Memnune Hanım derin bir uykuya dalmıştı. Narinse uzaklara...

ALTIN ÇAĞIMIN ALTINLAŞMIŞ YAPRAKLARI

Zuhal Arslan

Yol boyunca birbirimizle konuşmamaya ant içmiş gibiydik. Suskunluk! Nereye baksam içimi acıtan sızısı dinmiyordu. Yangın yerini andıran kalbimin atışlarını susturmanın yollarını arıyordum. Gözlerimi kâh yol aldıkça yaklaşan dağların ihtişamına, kâh her biri sanki bizi selamlıyor gibi dizilen ağaçların neşesine bırakıyordum. Bir ân çantamda adını bilmediğim gömleğin ağırlığını unutuveriyorum.

Aklımın ve kalbimin hüznünü, korkularını ve sonu gelmeyen binbir çeşit sorularımı her bir yaprağın serinleten yeşilliğine teslim ediyorum. Teselli bulmak ne güzel! Bakışlarımın dağlarla buluştuğu ânlarda zihnimin her bir zerresine hapsettiğim ne varsa firar ediyor, hafifliyorum. Bu duyguyu seviyorum, her ne yaşıyorsam bir durup kendime gelmemi hatırlatıyor bana. Bir nefeslik mola... Ne kadar sürüyor bilmiyorum ama içime bıraktığı güzelliğe sığmıyorum. Radyoda çalan şarkının sözleri beni teselli ediyor.

"Sana söz yine baharlar gelecek
Sana söz ışık sönmeyecek "

Acının hiç acıtmadığı bir eşikte beklediğim o gün, bekleyen ben değilmişim gibi. Sevdiklerimin duâlarıyla kuşatılmış bir zaman yolculuğu içindeyim. Işınların gölgesinde göğsüme habersiz iliştirilmiş misafiri uğurluyoruz. Rabbim "Göndereceğin her hayra muhtacım," duasını merhem niyetiyle başımın üstünde gezdiriyorum. Her günüme bayramlık elbiseler giydirip özüme sevinçler ısmarlıyorum. Gökyüzüne, denize ve çiçeklere her zamanki gibi bakmak yerine, öpe koklaya sarılıyorum. Meğer sımsıkı sarılınca adım gökyüzü ve deniz oluyormuş. Uyandığım her sabaha bir güzellik ve bir teşekkür çiziyorum.

Gökyüzüne, denize, çiçeğe kâinatı tezyin eden her bir varlığa bambaşka bir bakışla bakmama sebep misafiri uğurlayınca renklerin ve çiçeklerin dilini öğreten canım hocamın tezhip dersine koşuyorum. İlk dersimiz yapraklar. Her bir desenin başlangıç noktasının yaprakta başladığını ne çok dik ne de çok eğik bir çizgiyle resmetmenin rotasını gösteriyor bana. Böylece başlıyorum altın çağımın altınlaşmış yapraklarına.

Sıra çiçeklere renk vermeye geliyor. Her bir çiçeği renklendirirken boyanın kıvamına takılıyorum. Kendi kıvamıma eşdeğer. Ne çok akışkan ne de çok donuk. Ne kağıdın üzerinde çizilmiş sınırları aşıyor ne de renklendireceği taç yapraktan kendini esirgeyip renksiz bırakıyor. Kıvam çok şey söylüyor bana. Saatler tezhibi gösterirken zamanın durduğu bu vakitlerde, sandal ağacının kokusu eşliğinde özüme ve sevdiklerime sevinçler ısmarlıyorum.

İremnur Fidan

Kıvrımı gittikçe artan topraktan yollar tozu dumana katar. Her bir geçişte yeni bir iz bırakır ardında. Diğerlerinden pek de farkı yoktur. Fakat tıkar insanı, tıkar ciğerleri, nefes aldırılmaz. Gözler kamaşır, yanar, bakılmaz olur. Evler kerpiçtir. İki gözdür odaları, pek eşyası olmaz. Soğuktur, buz buza çarpar, yürek yüreğe. Isıtıcı ellerdir, ovuşturur birbirini. Sanatı duvarlarda asılıdır; odayı kasvete çeviren, durmak bilmeyen. Katillerin yüreği kadar taştır yerler. Bastıkça kanını dondurur. Yalındır ayak, insanoğlunun vicdanı kadar yalın. Suskunluk duyulur karşı köyden. Zaman donmuştur, insan donmuş. Yeni bir sayfa gibi görünür kuş bakışı çatılar. Dondurucu kar bırakmaz yakayı. Teslim alır ortalığı. Üst üste kat çıkılmış, girişleri belli belirsiz evler, pencere önlerine merdiven dikili, bir çift gözden oluşan evler... Bir uçtan bir uca ıslak tahta çubuk yardımıyla çakılan çamaşır ipleri, üstlerinde her renk mevcut kıyafetler, sıra sıra, yan yana dizili, gözleri merak kokan çocuklar... Elleri soğuk, kanı kurumuş, çarşafta ses çıkaran çatlak elli çocuklar... Çocuklar, yüzleri korkudan buz tutmuş çocuklar ... Çocuklar, gözleri şaşkınlıktan büyümüş çocuklar... Kerpiç evlerin mimarisini karakteri edinmiş çocuklar... Her bir kuru çalının esiri olmuş, Hizan'daki çocuklar... Taştan merdivenlerin bir basamağında oturup zorla gülümseyen ürkek çocuklar... Güneş'in vurmasıyla birbirine geçmiş sapsarı duran Hizan evleri... Çatıları bir diğer kerpiç evin harmanı olan Hizan evleri... Sokakları yok denecek kadar dar hatta olmayan Hizan evleri...

Akşamın o soğuğu basmıştı yine. Henüz karanlık çökmese de puslu havaya teslim olmuştu Bitlis. Elimdekileri hızlıca eve götürmek için adımlarımı hızlandırdım. Her bastığım yerde benden bir işaret kalıyordu çamurlaşan yolda. Kasvetli köşeyi döndüm, tahta kapının köşesinde duran demirden kancayı, takılı olduğu yerden yukarıya doğru kaldırdım. İsyankâr bir gıcırtyla açılan kapıyı geriye doğru ittirdim. Elimdekileri köşeye bırakıp çamura bulanmış botlarımı hızlıca çıkardım.

“Feyyaz! Feyyaz!”

“Efendim” dedim. Tekrar aynı seslenmeyi duyar gibi oldum.

“Yahu kim olduğunu seçemedim, sis göz açtırmıyor.”

Biraz daha ilerledim. Griye çalar bir siluet bana doğru yaklaşıyordu.

“Sen miydin? Sesinden de çıkaramadım bir türlü” dedim.

Servet: “Benim tabii ya, bu soğuğa bu saatte kimler göğüs gerer bizden başka? Hayır ola bugün her zamankinden erkencisin, seninkileri özledin herhalde,” dedi. “Özlenmez mi? Özlenir tabii onlar için buradayım.”

“Yalnız onlar için mi buradasın Feyyaz?” dedi göz kırparak.

“Evet”

“Emin misin Feyyaz?” dedi Servet yarım ağız gülererek. Lafı nereye getirmeye çalıştığını anlar gibi oldum canım sıkıldı. “Odun toplamam lazım tutma beni, haydi Allah'a ısmarladık,” “Topla topla, aklını başına topla asıl sen Feyyaz Bey, lazım olacak sana,” dedi.

Sol elimi yukarıya kaldırarak “Eyvallah Servet,” diyerek ilerledim.

Akıl kurcalamaya çalışıyordu sabah sabah. Ayaklarımı sürüye sürüye kapının önüne geldim. İçerisi morgdan halliceydi. Ellerimi ovuşturarak sobanın içine dünden topladığım odunları attım. İçerisi hızla ısınırken çantamı açtım. Her bir defteri masamın üzerine bıraktım. Aldığım kalemleri düzenleyip sıraladım. Bir bacağı kırık, sağa sola yalpalanan tahta sandalyeme oturdum. Sayfalarca yazmış olduğum kelimelere ve onca yaşanmışlığa göz gezdirdim. Harfler benden korkuyordu, kelimelerimle tanışmıyorduk âdeta.

Kalemimi elime alıp bir yenisini daha karaladım bomboş sayfaya. Artık bu sayfa da yalnızlıktan korkmuyordu, çizilmişti üzeri. Tıpkı onun bana dokunduğu gibi sayfalarım da dokunuyordu yalnızlık.

Sol taraftan bir grilik peyda oldu, içeriye doğru ilk gelen Fesih’ti.

“Hoş geldin oğlum, geç şöyle otur hemen, üşümüştün epey” dedim.

Fesih, yüzüme bakıyordu. Yanakları al al olmuş yüzü kuru ve kesik, üzerinde incecik bir paçavra öylece bana bakıyordu.

“Ne yaptın bakalım çalıştın mı en son işlediklerimizi?” dedim.

Fesih susuyordu. İçimden “Nasıl çalışsın çocukcağız evde onca sorumluluk varken,” diye geçirdim.

“Gel şöyle yanıma, uzat ellerini sobaya doğru, ısın güzelce, konuşuruz olur mu?”

Fesih, onaylarcasına başını salladı. Çok geçmeden Nahide, Safter, Ahmet, Gülcan, Nurullah, ve Kerim de geldi. Yerleşti hepsi yerlerine.

“Evet çocuklarım, nasılsınız bakalım?” dedim.

Sınıftan çıkmıyordu. Hepsi put kesilmiş öylece bana bakıyordu. İçten içe üzüntümü belli etmemeye çalışıyordum.

“Haydi! Tahtaya yazdıklarımı hepiniz önünüze bıraktığım defterlere geçirin,” dedim. Tahtaya kısa cümleler yazdım. Beynimin içi karıncalanıyordu. Bu çocuklar neden bu kadar suskundu? Cıvıl cıvıl yaşlarında olmalarına rağmen yüzleri niye önümde duran kara tahtayla aynıydı? Coğrafya mıydı onları bu hâle getiren, aile miydi, yaşam tarzları mıydı,koşullar mıydı? Hayır, hepsiydi. Hepsi ve daha fazlasıydı.

“Haydi çocuklarım, biraz ara verelim, oyun oynayabilirsiniz!” dedim. Hızlıca kalktılar yerlerinden.

O gün geç gittim eve. İçimde bir kahır peydâ olmuştu. Etraf sarıydı. Yapraklar sertti, sararmıştı. Hizan’ın Harmandöven köyünde sonbahar sisliydi, yollar sisliydi, düşünceler sisliydi. Somyaya çöktüm, gece yarısıydı. Gözüm korkuyla çantamın ön yüzündeki defterime ilişti. Aldım, baktım, sayfalar arasında gezdirdim ellerimi. Bir süre sonra kapatıp defteri kollarımı başımın altına alarak bakışlarımı kırık pencereimin ardında görünen sisli, yaprakları sararmış suskunluk kokan Harmandöven portresine sabitledim. Evler birbiriyle sarılıyor, çalılar onları dimdik seyrediyordu. Zifîrî olan portremi seyrederken bir göz ışığı. Kerpiç evin iki göz odasından birinin ışığı yandı. Koca Harmandöven’de tek hânede tek ışık açılmıştı. Dikkat kesildim o ışığa doğru, somyada yattığım yerden seyre dalmıştım. Çok geçmeden bir çığlık peyda oldu, bir haykırış... Doğrudum, kulak kabarttım.

“Annem” diye bir haykırıştı bu, yeri göğü sallıyordu.

Durmadan art arda tekrarlıyordu. Biraz daha pencereye yaklaştım. Zerda'mın evinden geliyordu bu haykırış. Telaşla çıktım. Kalbim duracak gibiydi. Benimle birlikte kalabalık o yöne doğru bakıyordu. Herkes birbirine sorular soruyordu. Adımlarım birbirine karışarak kapı önüne geldim. İçeriye doğru ilerledim. Karanlıkı etraf. Tek görülen yüzüstü kapaklanan Zerda'mdı. Mum ışığında bir vücudun üzerinde hıçkırıyor, haykırıyor, yutkunamıyordu. Yanımdan patır patır insanlar telaşla geçip Zerda'mın yanına oturdular. Donup kalmıştım. O anda öl deseler ölecektim. Ama tek kelime edemiyordum. Bakıyor, görüyordum. Şafak sökmek üzereydi. Puslu havayı içime çekerek tutuyordum kendimi. Evin önü pek kalabalıktı. Harmandöven yürüyordu, Zerda'm adı gibi sapsarı kesilmişti. Takati kalmamış, ayakta duramıyordu. Gözlerinin önü kuyu gibi derin ve karanlıktı. Etrafa “Yardım edin,” der gibi bakıyordu. Çaresi varmış da onu dilenir gibiydi. Harmandöven'in çamurlu yollarında, bata çıka ilerliyorduk. Bütün yapraklar sarıydı, Zerda'm sarıydı. Köydeki camiide namazını kıldık. Hoca'nın üç kez tekrarladığı “Merhumeye hakkınızı helal ediyor musunuz?” sorusuna “Helal olsun,” cevabını vererek mezarlığa vardık. Mezar hazırlanmıştı biz varmadan. Omuzlarımızdan usulca indirdik yere cenazeyi. Kur'an'ı Kerîm'den ayetler okunuyordu.

Zerda'm kendinde değildi, ağlamaktan bîtap düşmüş, sadece izliyordu. Mezara doğru indirildi cenaze.

Zerda'm bir çığlık daha kopardı. “Annem, annem, gidemezsin annem!” diyerek hıçkırıklara boğuldu. “Soğuktur, üşürsün, yatma Annem! Evimiz daha sıcaktır Annem! Bak bana Annem! Konuş benimle!

Annem! Bırakın! Bırakın!”

Başı kibleye gelecek şekilde yerleştirildi. Tahtaları çakıldı. Herkes susmuş sadece Zerda'm hıçkırıyor.

Kadınlar geriye doğru çekti Zerda'yı, yoksa eşilen mezara doğru yuvarlanacaktı. Kendinde değildi. Toprak üstüne toprak, yürek üstüne yürek, acı üstüne acı atıldı. Tümsek halini aldı. Her şey yeraltında kalmıştı, Zerda'mda tâkat kalmamıştı. Sesi kısılmıştı. Bir tek o değil ağlayan sanki Harmandöven'di.

Kalabalık yavaş yavaş azalıyordu.

Servet:

“Yazık oldu kızcağıza, çok yazık oldu,” dedi yanıma yaklaşarak. “Bu saatten sonra kızın kimsesi kalmadı,”

“Ben olacağım onun yanında, bunca zaman olamadığım her bir günün acısına ben olacağım,” dedim Servet:

“Haydi bakalım öyle olsun,” dedi sırtımı sıvazlayarak.

Kalabalık iyice dağılmıştı. Kimse kalmamıştı. Zerda'm toprak üstüne kapaklanmış hıçkırıyor. Yanına yaklaştım. Çöktüm. Başını kaldırmıyordu. Varlığımdan haberi bile yoktu. Elleriyle toprağı sıkıyor boşuk boşuk konuşarak ağlıyordu. Onu o halde gördükçe yazdığım onca şeyi atmak istedim, yok etmek istedim. Bütün şiirlerimi sanki o an yakacaktım.

“Zerda!”

Duymuyordu, sadece ağlıyordu. Tekrarladım adını.

Başını hafifçe kaldırdı. Gözleri yıldız yıldız bakıyordu. Seçtiğinden emin değildim etrafı. Bekler gibi baktı bana.

“Başın sağ olsun,” dedim.

Zerda:

“Allah razı olsun,” diyebildi zar zor.

“Acını hafifletmez biliyorum ama sen olur dersen bundan sonra ben hep yanındayım senin,” dedim.

Yavaşça ellerinin arasına defterimi bıraktım.

Beni duymuyordu. Anlamıyordu. Elleriyle toprağı avuçluyor, sıkıyor ve hıçkırıyordu.

Yalnızlık bana dokunuyordu Zerda’msa yalnızlığa.



YAPRAK

Yaprak, Dîvan-ı Lugati't-Türk'te "*yapurgak*" şeklinde geçmektedir. *Yap-ur-ga-k*. Yaprak kelimesinin "*yap-*" kökünden geldiği tahmin edilmektedir. Bitkilerin yeşil açan eklentileri anlamında kullanılmaktadır.

YALNIZ

Eski Türkçe kökenli kelime, "*yalıuz*" veya "*yalıus*" (*yalnız, tek başına*) sözcüğünden evrilmiştir. Bu sözcük aynı anlama gelen "*yalıı*" sözcüğünden türetilmiştir.

